

■ Aygün Süleymanova
teatrşünas

Azərbaycan seyircisi onu rusdilli-mədəni-intelligent aktyor kimi qəbul edir. Bu onun simasıdır, oyun personajıdır, teatral qəhrəmanıdır. Həmçinin bu sima bir sıra televiziya tamaşalarının rusa-yağı oyunçusudur. Məbud Məhərrəmov...

Qeyd: Məbud Məhərrəmov 1978-ci ildə Azərbaycan Dövlət İn-cəsənət İnstitutunun dram-kino aktyoru fakültəsini bitirib. Həmin ildən Səməd Vurğun adına Rus Dram Teatrında aktyor vəzifəsində işləyir. Bu illər ərzində teatrın səhnəsində 50-dən çox rol oynayıb, bir sıra televiziya tamaşalarında, bədii filmlərdə çəkilib.

Heç şübhəsiz ki, Azərbaycanın xalq artisti Məbud Məhərrəmovun ulduzu Rus Dram Teatrında parla-yır, paradoksal olaraq Rus Dram Teatrının ulduz aktyoru və ya aktyorlarından biri məhz Məbud Məhərrəmovdur. Paradoks ondadır ki, onun personası mədəniyyətimizdəki əksliklərin vəhdəti kimi maraq doğurur. Təsəvvür edin,

vurğulayan cümlə əlavə etmişdi ki, obrazın rusdilli olması tamaşaçılar üçün qaranlıq qalmasın. Amma məşqlərdə Elçin müəllim nitqimin təmiz azəri ləhcəsində olduğunu görəndən sonra dedi ki, o cümlə lazım deyil, monoloqundan çıxar”.

Aktyor uzun müddətli teatr fəaliyyəti ilə yaddaqalan Ağasəf (M.İbrahimbəyov (“Gənc qadının kişisi”), Əmrəh (Hidayət “Mənzil”), Ər (Elçin “Mənim ərim dəlidir”), Hannibal (J.Patrik “Strannaya missis Sevidj”), Təlxək (U.Şekspir “Kral Lir”), Fyodr Pavloviç Karamazov (F.M.Dostoyevski “Karamazov qardaşları”), Müsyö Jordan (M.F.Axundzadə “Müsyö Jordan və Dərviş Məstəli şah”) obrazları kimi geniş və müxtəlif ruhlu qəhrəmanlar yaradıb. Aktyorun teatrda yaratdığı rollar tamaşanın m.vzu-janr rəngarəngliyinə uyğun olaraq dəyişkən olub. Məbud Məhərrəmov özünəməxsus formada həm komediya qəhrəmanı, həmçinin dram qəhrəmanıdır. Son uğurlu ta-

nır: “İşgüzar səfər”, “Park”, “Özgə ömür”, “Aşkarsızlıq şəraitində”, “Ailə”, “Qorxma, mən sənənləyem-2”, “Sübhün səfiri”, “Yaşıl eynəkli adam”, “Nigarançılıq” və s. Məhz “Yaşıl eynəkli adam” televiziya ta-

Aktyor tamaşada səssiz tonda danışığı ilə seyircinin dilinə “tabutik” sözünü əzbərləmə bilmişdi. Aktyor da bunu inkar etmir: “Tamaşa efirə gedən günün ertəsi anam məni çörək almağa göndərdi. Yolboyu bir neçə nəfərin məni görəndə “ta-

İntelligent aktyor və ya “tabutik”

(Məbud Məhərrəmovun 60 illik yubileyinə...)

mənim ümumi təhlilimdə o, (M.Məhərrəmov) Rus teatr məkanının azərbaycanlı, Azərbaycan teatr məkanında isə rusdilli aktyor kimi anlaşılar. Aktyorun bu məsələ ilə bağlı müsahibələrinin birində danışdığı fakt inanıram ki, sizə də maraqlı olar: M.Məhərrəmov: “Üns” Yaradıcılıq Səhnəsində “Şekspir” tamaşası qoyulan dövrdə mən öz teatrimızda “Kral Lir” tamaşasında Təlxək rolunda çıxış edirdim, baş rolun ifaçısı sevimli sənətkarımız Nodar Şaşıqoğlu ilə tərəf-müqabil idim. Elçinin “Şekspir” pyesi əsasında Bəhrəm Osmanovun hazırladığı tamaşada mənə Baş həkim rolu həvalə edilmişdi. Məlumdur ki, dili işlətməyəndə söz ehtiyatı, o dildə rahat danışmaq bacarığı azalır. Mən evdə, ya da bəzi dostlarımla arabir azərbaycanca danışsam da, istifadə etdiyim əsas dil rus dilidir. Buna görə mənim tamaşada azəriçə rus aksenti ilə danışacağımдан ehtiyatlandığı üçün Elçin müəllim Baş həkim obrazının monoloquna onun Moskvada təhsil almasını

məşalardan olan M.F.Axundzadənin “Müsyö Jordan və Dərviş Məstəli şah”ında Müsyö Jordan obrazı aktyorun səhnə palitrasını daha da zənginləşdirdi. Zətən aksentli danışığını olduğu kimi qəbul etdiyimiz aktyorun ifası bu rolda fransız dilli kimi də uğurlu alınmışdı. Məbud Məhərrəmovun Müsyö Jordanı fransız elminin həqiqi ziyalı-sı, qəlbi təmiz, sadələvh alimi idi. Aktyor ilə obraz arasında olan enerji bağlılığı M.F.Axundzadə qəhrəmanına yeni ruh gətirmişdi. Onu da qeyd edim ki, aktyorun yaradıcılığında “Sübhün səfiri” filminə Müsyö Jordan rolu da var.

M.Məhərrəmov keçmiş İbrus teatrında “Tartuf Ağayeviç” səhnə əsərində Pəri xanım rolunda çıxış edib. Tamam fərqli amplua, tamam fərqli Məbud Məhərrəmov. Deyilənlərə əsasən (bu tamaşanı heyfslənirəm ki, izləməmişəm) görənələr Pəri xanım rolunun ifaçısını tanımayıblar.

Qeyd: M.Məhərrəmov bir çox filmlərdə və televiziya tamaşalarında da maraqlı obrazları ilə tanı-

maşası Azərbaycan seyircisinə boynunda yaylıq olan rusdilli-intelligent aktyoru tanıtdı. Aktyorun bu haqda bir müsahibəsi diqqətimdən qaçmadı: “Rəmiş Həsənoğlu istəyirmiş ki, əsərdə olduğu kimi, tamaşada da qohum-əqrəbanın hamısı pəltək olsun. Amma məşqlərdə qərara gəlib ki, bir ailədə bu qədər pəltək insanın olması lap qərribə görünər, ona görə yalnız Yaşar Nuri (Kazım) ilə Məbud Məhərrəmovun obrazlarının pəltəkliyini saxlayıb”. Və Məbud Məhərrəmovun xronometraj etibarilə çox qısa, lakin yaddaqalan Hacıbəy Teftonskinin nəvəsi, Saratovda rəssamlıq təhsili alıb gəlmiş, xeyli dərəcədə ruslaşmış Qərrib Teftonski obrazı “tabutik” adı ilə bir günə məşhur oldu. Əslində təsadüfi olmayan bu qəhrəman Bakı tamaşaçısı üçün çox əziz idi. Daha çox hay-küyə meyilli olan, genetik kodunda-Şərqli ampluasında davakar, əsəbi olan çoxsaylı seyircinin istər qonşuluğunda, istərsə də qohumluğunda mütləq Qərrib kimi intelligent-mədəni qəhrəmanlar var.

butik” dediyini eşitdim. Əvvəl başa düşmədim və acığıma gəldi. Bəziləri “Qərrib müəllim”, “Qarik” də deyirdilər. İndiyə qədər də məni bu adla tanıyan tamaşaçılar az deyil. Belə hesab etmək olar ki, “Yaşıl eynəkli adam” teletamaşası məni məşhurlaşdırdı”.

2000-ci ildə M.Məhərrəmov əməkdar artist, 2006-cı ildə isə xalq artisti fəxri adlarına, 2006-cı və 2012-ci ildə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin mükafatına layiq görülüb.

“Mənim aktyor olmağım insanları yaxşı tanımağıma təsir etməyib - necə sadələvh, hamıya inanan idimsə, elə də qalmışam. Hətta fikirləşirəm ki, belə olmasaydım, yəqin, aktyor olmazdım” - Məbud Məhərrəmov.

Sonda biz də Azərbaycanın xalq artisti Məbud Məhərrəmovu 60 illik təntənəli yubileyi münasibətilə ürəkdən təbrik edirik.

